

**ПРОФЕСИОНАЛНИ КОДЕКС БРАНИЛАЦА КОЈИ СЕ ПОЈАВЉУЈУ
ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ СУДОМ**

(ИТ/125 Рев. 1)

ОДЛУКА

СЕКРЕТАР СУДА,

УЗЕВШИ У ОБЗИР Статут Међународног суда који је Савјет безбједности усвојио Резолуцијом 827 (1993.), с накнадним измјенама и допунама;

УЗЕВШИ У ОБЗИР Правилник о поступку и доказима који је Међународни суд усвојио 11. фебруара 1994. године, с накнадним измјенама и допунама;

УЗЕВШИ У ОБЗИР Професионални кодекс бранилаца (ИТ/125), који је секретар Суда објавио 12. јуна 1997. године;

УЗЕВШИ У ОБЗИР да је радна верзија Кодекса бранилаца који поступају пред Међународним судом (у даљњем тексту: Кодекс), коју је приредила радна група адвоката одбране, судија и представника секретара, достављена судијама Међународног суда и да су они 12. јула 2002. године усвојили измјене и допуне;

УЗЕВШИ У ОБЗИР да је ревидирање енглеског и француског текста овог Кодекса сходно коментарима судија изнесеним 12. јула 2002. сада довршено;

УЗЕВШИ У ОБЗИР меморандум председника Суда од 4. септембра 2002. у којем он одобрава текст, у складу са чланом 6 Кодекса;

ОВИМ ОБЈАВЉУЈЕ Кодекс бранилаца који поступају пред Међународним судом, који се налази у Прилогу 1.

/потпис и печат на оригиналу/
Ханс Холтхуис,
секретар

Дана 4. септембра 2002.
У Хагу
Низоземска

**ПРОФЕСИОНАЛНИ КОДЕКС БРАНИЛАЦА
КОЈИ ПОСТУПАЈУ ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ СУДОМ**

(ИТ/125 РЕВ. 1)

САДРЖАЈ

ПРЕАМБУЛА

ПРВИ ДИО ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1	Дефиниције
Члан 2	Ступање на снагу
Члан 3	Основна начела
Члан 4	Неподударност с другим кодексима
Члан 5	Мјеродавни текстови
Члан 6	Измјене и допуне

ДРУГИ ДИО ОБАВЕЗЕ БРАНИЛАЦА

Члан 7	Сврха
--------	-------

Одјељак 1 Обавезе бранилаца према својим клијентима

Члан 8	Дјелокруг правног заступања
Члан 9	Одбијање, отказ или опозив правног заступања
Члан 10	Компетентност, интегритет и независност
Члан 11	Савјесност
Члан 12	Комуникација
Члан 13	Повјерљивост
Члан 14	Сукоб интереса
Члан 15	Полни односи с клијентима
Члан 16	Неспособност клијента
Члан 17	Консултације с клијентима који су привремено пуштени на слободу или су на слободи
Члан 18	Подјела хонорара
Члан 19	Хонорари и накнаде

Одјељак 2 Понашање пред Судом

Члан 20	Правилник Суда
Члан 21	Дискриминација
Члан 22	Комуникација с вијећима Суда
Члан 23	Поштен однос према Суду
Члан 24	Интегритет доказа
Члан 25	Мериторни поступци и тужбе
Члан 26	Свједочење бранилаца

Одјељак 3 Обавезе бранилаца према другима

Члан 27	Особе које омогућавају вођење поступка и судјелују у њему
Члан 28	Жртве и свједоци
Члан 29	Особе које немају властитог заступника
Члан 30	Будући клијенти

Члан 31 Хонорар за препоруку

Одјељак 4 Понашање надређених и подређених

Члан 32 Одговорности надређеног браниоца

Члан 33 Одговорности подређеног браниоца

Члан 34 Одговорности других чланова тима

Одјељак 5 Очување интегритета професије

Члан 35 Недолично понашање

Члан 36 Пријава недоличног понашања

ТРЕЋИ ДИО ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 37 Сврха

Члан 38 Инхерентна овлаштења Суда

Члан 39 Поднесци, одлуке и налози

Члан 40 Дисциплинско вијеће

Члан 41 Подношење пријава

Члан 42 Одбацивање пријава по скраћеном поступку

Члан 43 Повлачење пријава

Члан 44 Истрага о наводном недоличном понашању

Члан 45 Привремена суспензија бављења правним заступањем

Члан 46 Оптужбе против браниоца и покретање поступка и претреса

Члан 47 Рјешења и санкције

Члан 48 Жалбе Дисциплинском одбору

Члан 49 Трошкови

Члан 50 *Нон бис ин идем*

ПРЕАМБУЛА

Секретар Међународног суда,

Узевши у обзир Статут Међународног суда који је Савјет безбједности усвојио резолуцијом 827 (1993) од 25. маја 1993., с накнадним измјенама и допунама, а посебно члан 21 Статута;

Узевши у обзир Правилник о поступку и доказима (у даљњем тексту: Правилник) који је Међународни суд усвојио 11. фебруара 1994., с накнадним измјенама и допунама, а посебно правила 44 до 46, 77 и 91 Правилника;

Узевши у обзир Упутство за додјелу браниоца по службеној дужности (ИТ/73) усвојено 1. аугуста 1994. године, с накнадним измјенама и допунама;

Узевши у обзир да ће се браниоци у вршењу својих задатака придржавати
Професионалног кодекса бранилаца;

Узевши у обзир да браниоци који поступају пред Међународним судом долазе
из разних правосудних система и да интерес правде налаже да се сви
браниоци придржавају истог Професионалног кодекса бранилаца;

Узевши у обзир да је ова прва ревизија Професионалног кодекса бранилаца
који поступају пред Међународним судом усвојена у складу с чланом 6 Кодекса;

На основу правила 44 до 46 Правилника;

**ОБЈАВЉУЈЕ 1. РЕВИЗИЈУ ПРОФЕСИОНАЛНОГ КОДЕКСА БРАНИЛАЦА КОЈИ
ПОСТУПАЈУ ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ СУДОМ, КАКО СЛИЈЕДИ:**

ПРВИ ДИО ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 Дефиниције

А. А. У овом Кодексу ниженаведени термини имају сљедеће значење,
осим ако контекст у којем се појављују не условљава другачије:

"Кодекс"	важећи Професионални кодекс бранилаца који поступају пред Међународним судом;
"Правилник"	Правилник о поступку и доказима Међународног суда усвојен 11. фебруара 1994., с накнадним измјенама и допунама;
"Статут"	Статут Међународног суда усвојен Резолуцијом 827 Савјета безбједности од 25. маја 1993., с накнадним измјенама и допунама;
"Суд"	Међународни суд за кривично гоњење особа одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991., основан Резолуцијом 827 Савјета безбједности од 25. маја 1993.
"Упутство"	Упутство за додјелу браниоца по службеној дужности (ИТ/73), усвојено 1. аугуста 1994. године, с накнадним измјенама и допунама;

* * *

"бранилац"	свака особа коју је ангажовао клијент и која је депоновала пуномоћ код секретара Суда; свака особа коју је секретар Суда додијелио клијенту као правног заступника; односно свака особа која комуницира са својим евентуалним будућим клијентом;
"канцеларија"	особе које припадају приватној адвокатској канцеларији, правној служби неке организације или организацији која пружа правне услуге;
"клијент"	оптужена, осумњичена или притворена особа, свједок или друга особа која је ангажовала адвоката, односно којој је Секретаријат додијелио браниоца по службеној дужности;
"Савјетодавни одбор"	тијело основано с циљем пружања помоћи предсједнику и секретару Суда у свим питањима која се тичу бранилаца, из правила 44 (Д) Правилника;
"стране у поступку"	тужилац и одбрана;
"тим"	бранилац, кобранилац, правни сарадници и сарадници уопште, те друге особе које обављају услуге за браниоца у сврху заступања клијента пред Међународним судом.
"Удружење адвоката"	удружење признато од стране секретара Суда у складу с правилом 44 Правилника;

- V. V. Термини који нису дефинисани у овом Кодексу имају исто значење као у Статуту и Правилнику.
- C. C. Опште одредбе овог Кодекса не смију се тумачити и примјењивати рестриктивно због појединих посебних или илустративних одредби.
- D. D. У овом Кодексу, мушки род обухвата и женски, а једнина и множину, те обратно.

Члан 2
Ступање на снагу

Овај Кодекс ступа на снагу 12. јуна 1997. године.

Члан 3
Основна начела

Овај Кодекс се нарочито заснива на сљедећим темељним начелима:

- i. i. клијенти имају право на правну помоћ по властитом избору;
- ii. ii. браниоци, као особе које се баве правним заступањем, дужни су одржавати високе стандарде професионалног понашања;
- iii. iii. због своје адвокатске функције у спровођењу правде, браниоци су дужни поступати часно, независно, правично, вјешто, савјесно, ефикасно и храбро;

- iv. iv. браниоци су обавезни на лојалност према својим клијентима успоредно са својом дужношћу према Међународном суду да у спровођењу правде поступају с основа независности;
- v. v. браниоци су дужни чинити све како својим дјеловањем не би нарушили углед рада Међународног суда; и
- vi. vi. против бранилаца може бити покренут дисциплински поступак, те их треба упознати с околностима у којима до таквог поступка може доћи, као и с њиховим правима и обавезама у тим поступцима.

Члан 4
Неусклађеност с другим кодексима

Ако постоје неподударности између овог Кодекса и неког другог струковног и етичког кодекса којим се бранилац руководи, у поступању бранилаца пред Међународним судом предност имају одредбе овог Кодекса.

Члан 5
Мјеродавност текстова

Енглеска и француска верзија овог Кодекса једнако су мјеродавне. У случају одступања, превладаће верзија која је више у духу Статута, Правилника, Упутства и овог Кодекса.

Члан 6
Измјене и допуне

- A. A. Измјене и допуне објављује секретар Суда након консултација са сталним судијама, Удружењем бранилаца и Савјетодавним одбором, а под надзором предсједника Суда.
- B. B. Измјене и допуне ступају на снагу седам дана након издавања службеног документа Суда који садржи те измјене и допуне, али се не смију примијенити на начин који би угрозио права бранилаца или клијената у било којем предмету који је још у поступку.

ДРУГИ ДИО
ДУЖНОСТИ БРАНИЛАЦА

Члан 7
Сврха

Сврха овог дијела јесте да утврди стандарде понашања бранилаца у интересу правичног и уредног спровођења правде.

Одјељак 1: Дужности бранилаца према својим клијентима

Члан 8
Дјелокруг правног заступања

- A. A. Бранилац је дужан савјетовати и заступати клијента све док му клијент не откаже пуномоћ или док га не опозове секретар Суда.

- B. B. У заступању клијента бранилац је дужан:
- i. i. поштовати одлуке клијента у вези с циљевима заступања;
 - ii. ii. савјетовати се с клијентом о начину на који те циљеве треба постићи, при чему одлука клијента не обавезује браниоца; и
 - iii. iii. тражити и прихватити само упутства која потичу од клијента и која нису посљедица утицаја неке особе, организације или државе.
- C. C. Бранилац клијенту не смије савјетовати да поступа на начин за који бранилац зна да представља кривично понашање или превару, којим се крши Статут, Правилник, овај Кодекс или било које друго мјеродавно право, или ако се ради о додијељеном браниоцу, Упутство, нити му у томе смије помагати. Међутим, бранилац може са клијентом разматрати правне посљедице сваког предложеног начина поступања и може клијента, у доброј вјери, упутити или му помоћи да утврди ваљаност, досег и значење мјеродавног права.

Члан 9

Одбијање, отказ или повлачење правног заступања

- A. A. Бранилац не смије заступати клијента:
- i. i. ако би заступање имало за посљедицу кривично понашање, превару или кршење Статута, Правилника, овог Кодекса и другог мјеродавног права;
 - ii. ii. ако је способност браниоца да заступа свог клијента битно нарушена због његовог тјелесног или душевног стања; или
 - iii. iii. ако је клијент отказао пуномоћ браниоцу или је браниоца опозвао секретар Суда.
- B. B. Бранилац може отказати правно заступање или, када то допуштају одредбе Упутства, затражити да буде повучен из правног заступања клијента, ако тај отказ или повлачење из правног заступања битно не нарушавају интересе клијента, односно:
- i. i. ако је клијент услуге браниоца искористио за почињење кривичног дјела или преваре, или користећи правне услуге браниоца поступа на начин за који бранилац с правом сматра да има карактер кривичног дјела или преваре;
 - ii. ii. ако клијент инсистира на постизању циља који бранилац сматра недосљедним или неразборитим;
 - iii. iii. ако клијент није извршио велики дио своје обавезе према браниоцу у вези с услугама заступања браниоца, а у довољној мјери је упозорен да ће бранилац отказати пружање услуга или затражити повлачење из правног заступања ако та обавеза не буде извршена; или
 - iv. iv. кад постоји неки други ваљани разлог за отказ или повлачење из правног заступања.
- C. C. Осим уз допуштење вијећа, бранилац не смије отказати правно заступање односно бити повучен све док клијент не ангажује браниоца који ће га замијенити, или док му га не додијели секретар Суда, односно док клијент секретара писмено не обавијести о намјери да се брани свм.

D. D. По отказу или повлачењу из правног заступања, бранилац у разумно могућој мјери предузима кораке да интереси клијента остану заштићени, као што је правовремено обавјештавање клијента о отказу или повлачењу, враћање докумената и имовине на коју право имају клијент или Суд, те поврат свих исплаћених аконтација хонорара које нису одрађене.

Члан 10
Компетентност, интегритет и независност

У заступању свог клијента, бранилац:

- i. i. мора дјеловати са основа стручности, искуства, бриге за клијента, искрености и лојалности;
- ii. ii. мора просуђивати независно и професионално и давати отворене и искрене савјете;
- iii. iii. не смије пасти ни под какав утицај у вези с предметом који заступа;
- iv. iv. мора чувати властити интегритет и интегритет цијеле правничке професије;
- v. v. никад не смије дозволити да се вањским притисцима компромитују његова независност, интегритет и стандарди.

Члан 11
Ревност

У заступању клијента бранилац мора поступати ревно и правовремено како би на најбољи могући начин штитио његове интересе. Осим у случају отказа или повлачења правног заступања, бранилац мора привести крају све послове које је у оквиру правног заступања предузео за клијента.

Члан 12
Комуникација

Бранилац клијента мора стално информисати о статусу предмета пред Судом, а у којем је клијент заинтересована страна, те мора одмах удовољавати свим разумним захтјевима за информацијама.

Члан 13
Повјерљивост

- A. A. Без обзира на то да ли однос браниоца и клијента и даље траје, послове свог клијента бранилац мора држати у тајности и ниједној другој особи, с изузетком чланова свог тима који то морају знати како би могли извршавати своје задатке, не смије открити информације које су му дате у повјерењу или те информације користити на штету свог клијента или на своју корист односно на корист другог клијента.
- B. B. Независно од става (A) овог члана, информације које су му дате у повјерењу бранилац може открити у сљедећим околностима:
 - i. i. кад је клијент с тиме у потпуности упознат и кад је за то дао свјесни пристанак;

- ii. ii. кад је клијент садржај комуникације добровољно открио трећем лицу, а то треће лице онда свједочи о томе што му је откривено;
 - iii. iii. када је, у спору између браниоца и клијента, то браниоцу од кључне важности за изношење тужбе или за браниочеву одбрану од кривичних, дисциплинских или других оптужби или тужби званично поднесених против њега због поступања у вези са клијентом, или ради одговарања на наводе против браниоца у поступку који се тиче његовог правног заступања клијента; или
- C. C. Како би се спријечио чин за који бранилац са разлогом вјерује да:
- i. i. јесте или може да буде кривично дјело на територији на којој би могао бити почињен или сходно Статуту односно Правилнику; и
 - ii. ii. може да доведе до нечије смрти или тешке тјелесне повреде ако се информација не открије.

Члан 14
Сукоб интереса

- A. A. Дужност браниоца је да буде лојалан свом клијенту. Бранилац има и дужност према Суду да поступа независно у интересу правде и да тај интерес претпостави властитим интересима и интересима свих других особа, организација и држава.
- B. B. Бранилац мора предузети све како би спријечио настајање сукоба интереса.
- C. C. Бранилац не смије заступати клијента у вези са ствари у којој је бранилац судјеловао лично и у значајној мјери као представник или службеник Суда или у неком другом својству, осим ако секретар Суда, након што се консултује са странама у поступку и узме у обзир мишљење вијећа, не утврди да није показана реална могућност да постоји сукоб између ранијег и садашњег ангажмана.
- D. D. Бранилац или његова канцеларија не смију заступати клијента у некој ствари:
- i. i. ако ће на то заступање негативно утицати заступање другог клијента, или се то с разлогом може очекивати;
 - ii. ii. ако ће ово заступање негативно утицати на заступање другог клијента, или се то с разлогом може очекивати;
 - iii. iii. ако се ради о истој ствари, односно о ствари која је битно повезана с другом ствари у којој су бранилац или његова канцеларија раније заступали другог клијента (у даљњем тексту: бивши клијент), а интереси садашњег клијента су битно противни интересима бившег клијента; или
 - iv. iv. ако ће на професионално расуђивање браниоца у ствари клијента негативно утицати, или се то с разлогом може очекивати, слједећи фактори:
 - 1. 1. дужности или интереси браниоца у вези са трећим лицима; или
 - 2. 2. финансијски, пословни, имовински или лични интереси браниоца.

- E. E. Ако настане сукоб интереса, бранилац је дужан:
- i. i. одмах у потпуности информисати све садашње и бивше клијенте којих би се то могло тицати о природи и размјерима сукоба; и
 - ii. ii. или:
 1. 1. предузети све потребне мјере да сукоб отклони; или
 2. 2. од свих клијената којих би се то могло тицати прибавити потпун и упућен пристанак за наставак правног заступања, осим ако постоји вјероватноћа да би такав пристанак могао нанијети неотклоњиву штету спровођењу правде.

Члан 15
Полни односи с клијентима

Бранилац не смије:

- i. i. тражити или захтијевати полне односе с клијентом као услов професионалног заступања;
- ii. ii. користити се присилом, застрашивањем или недозвољеним утицајем у полним односима с клијентом; или
- iii. iii. заступати или наставити заступати клијента с којим има полне односе или их је имао, ако се може разумно очекивати да би ти полни односи за посљедицу могли имати кршење овог Кодекса.

Члан 16
Неспособност клијента

Кад је способност клијента да доноси промишљене одлуке у вези с правним заступањем нарушена због душевне неспособности, малодобности или из било којег другог разлога, бранилац је дужан:

- i. i. ако је предмет додијељен судији или вијећу, њих информисати о душевној неспособности или малодобности клијента; и
- ii. ii. предузети потребне кораке да обезбиједи да клијент буде заступан на одговарајући начин.

Члан 17
Консултације с клијентима који су привремено пуштени на слободу или су на слободи

- A. A. Бранилац се не смије консултовати с клијентом који је привремено пуштен на слободу или се налази на слободи у мјесту боравка клијента.
- B. B. Независно о ставу (A), бранилац се изнимно може консултовати с клијентом у његовом мјесту боравка, по могућности у присуству независне особе, ако болест, тјелесна неспособност или други фактори клијенту ограничавају могућност кретања.

Члан 18
Подјела хонорара

- A. A. Међународни суд забрањује договоре о подјели хонорара који међу осталим обухватају и финансијске договоре између бранилаца по службеној дужности и њихових клијената, рођака и/или посредника њихових клијената.

- B. B. Браниоци по службеној дужности којима клијент упутити захтјев, наговор или потицај да склопе договор о подјели хонорара дужни су упознати своје клијенте са забраном таквог поступања и то одмах пријавити секретару Суда.
- C. C. Бранилац мора обавијестити секретара Суда о свим наводима о подјели хонорара који се односе на члана његовог или било којег другог тима одбране.
- D. D. По примитку информација о могућим договорима о подјели хонорара између бранилаца по службеној дужности и њихових клијената, секретар Суда ће провести истрагу о тим информацијама ради утврђивања њихове основаности.
- E. E. Ако се покаже да је бранилац по службеној дужности учествовао у подјели хонорара или да је са својим клијентом склопио договор о подјели хонорара, секретар Суда ће размотрити предузимање мјера у складу с Упутством.
- F. F. Уз допуштење секретара Суда, браниоци својим клијентима могу обезбиједити опрему и материјал потребан за припрему њихове одбране.

Члан 19
Хонорари и накнаде

- A. A. Бранилац који није додијељен по службеној дужности од стране секретара Суда мора клијенту, прије него што га овај ангажује за правно заступање, доставити писмену изјаву о трошковима правног заступања, укључујући:
 - i. i. начин обрачунавања трошкова;
 - ii. ii. начин фактурисања; и
 - iii. iii. право клијента на добивање трошковника.
- B. B. Бранилац који није додијељен по службеној дужности од стране секретара Суда не смије прихватити накнаду за заступање клијента из неког другог извора осим од самог клијента, изузев:
 - i. i. ако тај клијент да свој писмени пристанак након што га је бранилац у потпуности упознао с дотичним извором и са свим другим информацијама које су релевантне за интересе клијента; и
 - ii. ii. ако то ни на који начин не утиче на независност професионалног просуђивања браниоца, као ни на однос браниоца и клијента.

Бранилац којег је секретар Суда додијелио по службеној дужности накнаду за правно заступање клијента смије примити само у складу с одредбама Упутства.

Одјељак 2: Понашање пред Судом

Члан 20
Правилник Суда

Бранилац се мора увијек придржавати Статута, Правилника, овог Кодекса и другог мјеродавног права, укључујући и одлуке које се односе на понашање и процедуру које Суд донесе у поступцима које рјешава. Бранилац је дужан увијек помно пазити на правичност вођења поступка.

Члан 21
Дискриминација

Бранилац не смије ни изравно ни неизравно дискриминисати неку особу на основи расе, боје коже, етничког или националног поријекла, националности, држављанства, пола, полних склоности, брачног стања, инвалидитета, вјере или политичког увјерења.

Члан 22
Комуникација с вијећима Суда

Осим ако то не дозвољава Правилник, овај Кодекс, судија или вијеће које рјешава предмет, бранилац не смије:

- i. i. ступати у контакт са судијом или вијећем Суда у вези с меритумом одређеног предмета ван примјереног контекста поступка у том предмету; нити
- ii. ii. подносити доказне предмете, биљешке или документе судији односно вијећу ван доставе посредством Секретаријата, осим у хитним случајевима или кад их истовремено доставља Секретаријату.

Члан 23
Искреност према Суду

- A. A. Бранилац је лично одговоран Суду за своје поступке и заступање ствари свог клијента.
- B. B. Бранилац не смије свјесно:
 - i. i. Суду неистинито приказати правно релевантне чињенице или правно питање; нити
 - ii. ii. предлагати доказе за које зна да су нетачни.
- C. C. Без обзира на став (Б)(и), сматра се да бранилац противној страни у поступку или Суду није изнио нетачну тврдњу о правнорелевантној чињеници или правном питању ако напросто није исправио нешто што је о некој ствари погрешно изнесено браниоцу или Суду током поступка.
- D. D. Бранилац мора предузети све потребне мјере да исправи нетачан навод о правнорелевантној чињеници или правном питању које је изнио у поступку пред Судом што је прије могуће након што увиди да је тај навод нетачан.
- E. E. Бранилац може одбити да понуди доказе ако изнесе образложено увјерење да дотични материјал није релевантан и да нема доказне вриједности.

Члан 24
Интегритет доказа

Бранилац мора увијек пазити на интегритет доказа који се подносе или могу бити поднесени Суду у писменом, усменом или било којем другом облику.

Члан 25
Мериторни поступци и тужбе

Бранилац не смије покретати поступке ни тужбе, нити у њима наступати као одбрана, осим ако за то постоји основа која није обијесна. Сматра се да

није обијесно ако бранилац наступа као одбрана у поступку како би захтијевао да се покаже сваки елемент у дотичном предмету.

Члан 26
Свједочење бранилаца

Бранилац не смије наступити у својству правног заступника у поступку у којем ће вјеројатно сам бити неопходним свједоком, осим:

- i. i. ако се свједочење односи на неко питање о којем нема спора;
- ii. ii. ако се свједочење односи на карактер и вриједност правних услуга које су пружене у том предмету; или
- iii. iii. ако би чињеница да га бранилац не може заступати клијенту проузрочила значајне потешкоће.

Одјељак 3: Обавезе бранилаца према другима

Члан 27
Особе које омогућавају вођење поступка и судјелују у њему

- A. A. Браниоци морају исказати поштовање, интегритет и уљудност према представницима и службеницима Суда и према свим особама које омогућавају вођење поступка и судјелују у њему.
- B. B. Браниоци не смију настојати да утичу на судије, представнике или службенике Суда, нити да комуницирају с њима на начин забрањен Статутом, Правилником, овим Кодексом и другим мјеродавним правом.
- C. C. Браниоци морају уважавати представнике страна у поступку као колеге по струци и према њима се односити коректно, поштено и уљудно.
- D. D. Браниоци не смију комуницирати с клијентом другог браниоца без допуштења браниоца дотичног клијента, осим када то допуштају Правилник, овај Кодекс и друго мјеродавно право.

Члан 28
Жртве и свједоци

- A. A. Браниоци не смију користити средства чија је једина битна сврха да код жртава и свједока изазову неугоду, оклијевање и да им отежају положај, и не смију користити присилу ни друге методе прибављања доказа којима се крши Статут, Правилник или овај Кодекс.
- B. B. Браниоци не смију свједоцима односно потенцијалним свједоцима давати исплате у новцу или стварима да би на недопуштен начин утицали на њих или их на нешто навели.

Члан 29
Особе које немају властитог заступника

- A. A. Бранилац који се у име свог клијента обраћа особи која нема властитог заступника (у даљем тексту: особа без правног заступника) не смије:
 - i. i. свјесно заваравати особу без правног заступника о питању идентитета и интереса свог клијента и тиме јој наносити штету;

- ii. ii. примјењивати присилу према особи без правног заступника или њеним рођацима, злостављати је или јој пријетити;
 - iii. iii. изјавити или имплицирати да бранилац није заинтересован;
 - iv. iv. изјавити друго што је забрањено мјеродавним правом;
 - v. v. пропустити да објелодани информације прописане мјеродавним правом; или
 - vi. vi. пружити савјет особи без правног заступника, осим савјета да ангажује браниоца те у вези са стварима утврђеним у ставу (Б), ако су интереси те особе у сукобу с интересима његовог клијента или има разлога да се то очекује.
- В. В. Без обзира на то постоји ли сукоб интереса са клијентом браниоца, или би могао постојати, бранилац мора упознати особу без правног заступника са:
- i. i. улогом коју бранилац има у тој ствари;
 - ii. ii. правом дотичне особе на властитог браниоца прописано Правилником; и
 - iii. iii. природом правног заступања уопште.

Члан 30 Будући клијенти

Бранилац не смије:

- i. i. ступати у директни или индиректни контакт с могућим будућим клијентом, његовим рођацима или познаницима;
- ii. ii. тражити од могућег будућег клијента да га ангажује, у случају:
 - 1. 1. да су могући будући клијент, његови рођаци или познаници обзнанили браниоцу да га не желе ангажовати; или
 - 2. 2. да тражећи да буде ангажован бранилац поступа на начин који укључује превару, недопуштени утицај, пријетњу силом, принуду или злостављање; или
- iii. iii. могућем будућем клијенту, његовим рођацима или познаницима саопћавати лажне, обмањујуће и преварне информације о браниоцу или услугама других бранилаца.

Члан 31 Хонорар за препоруку

- А. А. Бранилац не смије тражити нити прихватити од другог браниоца или неке друге особе хонорар, провизију или другу накнаду због тога што је клијента упутио на неког браниоца или му га препоручио.

Бранилац особи која је на њега упутила клијента не смије платити хонорар, провизију ни другу накнаду као награду за то.

Одјељак 4: Понашање надређених и подређених

Члан 32 Одговорности браниоца у руководећој улози

- A. A. Бранилац који је непосредни руководилац другом браниоцу у свом тиму дужан је предузети разумно могуће кораке и побринути се да тај други бранилац поштује овај Кодекс.
- B. B. Бранилац је одговоран за кршење овог Кодекса које је починио други бранилац:
- i. i. ако бранилац наложи те поступке или их, знајући за њихов карактер, одобри; или
 - ii. ii. ако је бранилац на положају непосредног руководиоца другом браниоца и ако је знао, или је имао разлога знати, за те поступке у тренутку када су се њихове посљедице могле избјећи или ублажити, али није предузео разумно могуће кораке да то учини.

Члан 33

Одговорности браниоца који није у руководећој улози

- A. A. Овај Кодекс обавезује браниоца без обзира на то да ли је поступао по упутствима другог браниоца.
- B. B. Сматраће се да бранилац није прекршио овај члан ако је разумно поступио у складу с разумним рјешењем браниоца који му је руководилац у вези са неким двојбеним питањем везаним за професионалну дужност.

Члан 34

Одговорност за друге чланове тима

- A. A. Бранилац који непосредно руководи радом других чланова свог тима дужан је побринути се у разумно могућој мјери да понашање тих чланова буде у складу с професионалним обавезама браниоца.
- B. B. Бранилац је одговоран за поступке других чланова свог тима који пружају услуге браниоцу, а који поступци би се сматрали кршењем овог Кодекса да их је учинио бранилац, ако:
- i. i. бранилац наложи те поступке или их, знајући за њихов карактер, одобри; или
 - ii. ii. ако је бранилац на положају непосредног руководиоца другом члану тима и ако је знао за те поступке у тренутку када су се њихове посљедице могле избјећи или ублажити, али није предузео разумно могуће кораке да то учини.

Одјељак 5: Очување интегритета професије

Члан 35

Недолично понашање

Сљедећи поступци, између осталих, представљају понашање браниоца које не доликује професији:

- i. i. кршење или покушај кршења Статута, Правилника, овог Кодекса и другог мјеродавног права, или свјесно помагање или навођење других

- особа да то чине, или извршење такве радње кроз поступке других особа;
- ii. ii. почињење кривичног дјела које се негативно одражава на поштење, вјеродостојност или прикладност браниоца за тај посао;
 - iii. iii. поступци који укључују непоштење, превару, обману или изношење неистинитих тврдњи;
 - iv. iv. поступци који штете уредном спровођењу правде пред Судом; или
 - v. v. пружање нетачних информација или неоткривање информација о стручности браниоца за рад на Суду у складу с одредбама Правилника и, ако је бранилац клијенту додијељен по службеној дужности, Упутства.

Члан 36
Пријава недоличног понашања

У складу с дисциплинским поступком утврђеним у трећем дијелу овог Кодекса, ако бранилац зна да је други бранилац починио повреду овог Кодекса или се понашао на начин који не доликује професији, дужан је то пријавити Дисциплинском вијећу.

ТРЕЋИ ДИО
ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 37
Сврха

Сврха овог дијела јесте:

- a. a. да се клијенти и други појединци, а посебно свјedoци, заштите од бранилаца који нису извршили своју професионалну дужност, који је неће извршити или је вјерoјатно да је неће извршити, те да се свакој особи осигура право да поднесе пријаву због понашања браниоца;
- b. b. да осигура да бранилац поштује нужне стандарде професионализма, компетентности, савјесности и поштења, те да браниоци одржавају на значајно високом нивоу етику и праксу правног система на Међународном суду; и
- c. c. да јамчи примјену процесне правичности у свим дисциплинским поступцима покренутим против бранилаца.

Члан 38
Инхерентна овлаштења Суда

Овај дио не утиче на инхерентна овлаштења Суда да се бави понашањем које омета спровођење правде у складу са Статутом, Правилником и другим мјеродавним правом.

Члан 39
Поднесци, одлуке и налози

Осим ако није другачије предвиђено овим дисциплинским поступком, сви поднесци, одлуке и налози који се односе на дисциплински поступак подносе се

повјерљиво Секретаријату, или путем Секретаријата, на службеном језику Суда. Секретаријат води сву евиденцију у сврху овог дисциплинског поступка.

Члан 40 Дисциплинско вијеће

- A. A. Дисциплинско вијеће бави се свим питањима која се односе на етику бранилаца. У саставу Дисциплинског вијећа су:
- i. i. један члан Удружења бранилаца именован у складу са статутом Удружења;
 - ii. ii. један члан Савјетодавног тијела који се бавио правним послом на Суду, а којег именује предсједник Савјетодавног тијела;
 - iii. iii. секретар Суда или виши правни службеник Секретаријата којег одреди секретар.
- B. B. На свом првом састанку Дисциплинско вијеће бира предсједавајућег браниоца међу својим члановима. Предсједавајући се бира на мандат од двије године.
- C. C. Осим ако овим Кодексом није другачије предвиђено, Дисциплинско вијеће може установити властити поступак за подношење поднесака и изношење аргумената.
- D. D. Пријаве у вези с понашањем браниоца или члана његовог тима које се односе на ствари што се рјешавају пред Судом, а које су утврђене у члану 35, подносе се предсједавајућем Дисциплинског вијећа у складу с чланом 39. Ако Дисциплинско вијеће има разумне основе за сумњу да је бранилац или члан његовог тима одговоран за такво понашање, оно може покренути истрагу о томе *проприо моту*.

Члан 41 Подношење пријаве

1. 1. Пријаву може поднијети клијент, страна у поступку пред Судом, или друга особа, организација или држава чија права или интереси могу бити битно нарушени недоличним понашањем, које се пријављује.
2. 2. Пријава, која се подноси у писменом облику у складу с чланом 39, мора садржавати идентитет подносиоца пријаве и браниоца на којег се пријава односи, те довољно детаљне наводе с описом недоличног понашања браниоца.
3. 3. Пријава се мора поднијети у року од дванаест мјесеци од дана када је подносилац пријаве сазнао за наводно недолично понашање, или у року од дванаест мјесеци од дана када је, разумно гледајући, подносилац пријаве требао знати за постојање или извршење недоличног понашања које се пријављује. Дисциплинско вијеће може прихватити и пријаве поднесене по истеку тих рокова ако се ради о ствари од опште важности за Суд, или ако тако налажу интереси правде у предмету који се рјешава.

Члан 42 Одбацавање пријаве по скраћеном поступку

У консултацији с дежурним судијом Суда, Дисциплинско вијеће може одбацити пријаву ако је неоправдана, постављена на кривим основама, обијесна, недостатног садржаја или закашњело поднесена.

Члан 43
Повлачење пријаве

- A. A. Подносилац пријаве може повући пријаву путем писмене обавијести уручене предсједавајућем Дисциплинског вијећа. Повлачење пријаве не утиче на овлаштење Дисциплинског вијећа из члана 40 (Д) да покрене истрагу о питању на које се пријава односи.
- B. B. Повлачење пријаве не спречава тог подносиоца пријаве, ни неког другог подносиоца пријаве, да поднесе нову пријаву сходно овом дијелу Кодекса по истој ствари на коју се односила и повучена пријава; као ни да се предузму радње по било којој другој пријави поднесеној у односу на исту ствар.

Члан 44
Истрага о наводном недоличном понашању

- A. A. Дисциплинско вијеће ће што је прије могуће, истражити наводе о недоличном понашању утврђеном у члану 35, ако пријава није одбачена по скраћеном поступку.
- B. B. У истрази о дотичном понашању, Дисциплинско вијеће:
 - i. i. доставит ће дотичном браниоцу или члану тима (у даљњем тексту: особа против које се води поступак), на језику који он разумије, појединости о недоличном понашању и позвати га да поднесе писмено објашњење у којем ће одговорити на пријаву;
 - ii. ii. особи против које се води поступак може наложити путем уручене писмене обавијести:
 - 1. 1. да предочи, у вријеме и на мјесту утврђеном у обавијести, све књиге, документе, списе, рачуне или евиденцију који су у њеном посједу или под њеним надзором, а који се односе на предмет пријаве; или
 - 2. 2. да на други наведени начин помогне или сурађује у истрази о пријави.
- C. C. Дисциплинско вијеће може прегледати све књиге, документе, списе, рачуне или евиденцију предочену у складу са ставом (Б)(и)(1) и може их задржати онолико дуго колико то сматра потребним у сврху истраге. У провођењу истраге о пријављеном недоличном понашању браниоца које обухвата и наводе о подјели хонорара, Дисциплинско вијеће може тражити од секретара Суда да достави информације о евентуалној с тиме повезаној истрази о финансијском стању оптуженог.
- D. D. Особа против које се води поступак а која без одговарајућег оправдања или исприке одбије поступити по налогу или захтјеву Дисциплинског вијећа из овог члана, или по њима не поступи, Дисциплинско вијеће може казнити новчаном казном од највише 10.000 еура.

Члан 45
Привремена суспензија бављења правним заступањем

- A. A. У било којем тренутку након што је поднесена пријава и након што је Дисциплинско вијеће *проприо моту* покренуло истрагу против особе против које се води поступак, ако постоји основана сумња да би пријављено недолично понашање могло проузрочити непосредну и

- непоправљиву штету интересима правде, страни у поступку, свједоку, клијенту окривљеног или неком другом могућем будућем клијенту, Дисциплинско вијеће може, без претходне обавијести особи против које се води поступак, донијети образложени налог да се тој особи суспендира бављење правним заступањем пред Судом док оптужбе не буду саслушане и ријешене.
- V. В. Ако Дисциплинско вијеће разматра доношење налога о суспензији, у вријеме када бранилац заступа осумњиченог односно оптуженог, Дисциплинско вијеће мора прије доношења налога прибавити одобрење предсједавајућег судије вијећа пред којим бранилац поступа.
- C. С. Особа против које се води поступак или његов клијент могу се у свако доба обратити предсједнику Суда са захтјевом да се налог опозове. Предсједник Суда ће размотрити такав захтјев у року од седам дана од примитка, а може га према властитој просудби прихватити или одбити.

Члан 46

Оптужбе против браниоца и покретање поступка и претреса

- A. А. Дисциплинско вијеће ће испитати сваки навод изнесен са појединостима те, ако постоје разумне основе за сумњу да је бранилац починио дјело недоличног понашања, саставити оптужбе против браниоца.
- B. В. Дисциплинско вијеће може одредити спајање поступака, ако то налажу интереси правде, тако да се:
- i. i. споји више оптужби против исте особе против које се води поступак; или
 - ii. ii. споје оптужбе против више особа против којих се води поступак ако се све оптужбе заснивају на истим или уско повезаним радњама или пропустима.
- C. С. Током истраге, особи против које се води поступак дат ће се прилика да одговори на тврдње садржане у оптужби у складу са правилима Дисциплинског вијећа.
- D. D. Ако су у одговору дата нека правнорелевантна чињенична питања, или ако особа против које се води поступак затражи могућност да изнесе неке олакшавајуће околности, Дисциплинско вијеће ће одржати јавни претрес у сједишту Суда, осим ако не одлучи *проприо моту* или на захтјев особе против које се води поступак да претрес буде затворен за јавност.
- E. Е. Током претреса особа против које се води поступак има право на браниоца који ће га заступати, има право проучити доказе које је предочио подносилац пријаве односно које је прибавило Дисциплинско вијеће, унакрсно испитати свједоке и извести доказе. Подносилац пријаве, ако је пријава тако покренута, смије се обратити Дисциплинском вијећу исказом о наводном недоличном понашању особе против које се води поступак и о посљедицама тог понашања на подносиоца пријаве.
- F. F. Дисциплинско вијеће може прихватити све доказе који су релевантни или имају доказну вриједност, било да се ради о усменим свједочењима или о писменим доказима, о доказима из прве или друге руке и, без обзира на то да ли би такви докази били прихватљиви на суду.
- G. G. Сваки свједок који приступа Дисциплинском вијећу мора прије свједочења дати свечану изјаву у складу с одредбама Правилника.

Одредбе Правилника о лажном свједочењу након давања свечане изјаве примјењују се *мутатис мутандис* на свједоке који приступају Дисциплинском вијећу.

Члан 47
Рјешење и санкције

- A. A. Дисциплинско вијеће доноси рјешење по свакој појединој оптужби већином гласова својих чланова, у консултацији с дежурним судијом Суда, уз писмено образложење којем се прилажу евентуална издвојена или супротна мишљења.
- B. B. Дисциплинско вијеће може окончати поступак рјешењем да није било недоличног понашања или одбити оптужбе. Дисциплинско вијеће може суспендирати или одбити пријаву прије, за вријеме, или након провођења истраге о пријави, ако тако налажу интереси правде, или ако не утврди постојање разумних основа које би упућивале на закључак да је особа против које се води поступак починила наведено дјело недоличног понашања.
- C. C. Особи против које се води поступак у којем је оптужба за понашање које не доликује професији доказана ван разумне сумње Дисциплинско вијеће може одредити сљедеће казне, алтернативно или кумулативно:
- i. i. опомена Дисциплинског вијећа;
 - ii. ii. савјет Дисциплинског вијећа у вези с понашањем у будућности;
 - iii. iii. јавни укор од стране Дисциплинског вијећа;
 - iv. iv. налог за плаћање новчане казне Суду од највише 50.000 еура;
 - v. v. суспензија бављења правним заступањем пред Судом на примјерени временски период који може бити одређен на највише двије године;
 - vi. vi. забрана бављења правним заступањем пред Судом.
- D. D. Одмјеравајући казну, Дисциплинско вијеће мора узети у обзир све олакшавајуће факторе које сматра релевантним, између осталог и чињеницу да је особа против које се води поступак поступала у складу с одредбама неког другог кодекса адвокатске професије и етике по којем се равнао у свом понашању, а чија је одредба у супротности с овим Кодексом. Казна мора бити размјерна почињеном недоличном понашању.
- E. E. Обавијест о одлуци Дисциплинског вијећа доставља се писмено подносиоцу пријаве, ако је поступак пријаве тако покренут, и особи против које је поступак покренут, на језику који та особа разумије.
- F. F. Примјерак одлуке доставља се Удружењу бранилаца, као и струковном тијелу чијим је прописима регулирано понашање особе против које се води поступак у земљи у којој је добио дозволу бављења адвокатским послом, односно управном тијелу универзитета на којем је бранилац професор права.
- G. G. Секретаријат ће предузети све радње које би евентуално могле бити потребне за извршење казне.

Члан 48
Жалба Дисциплинском одбору

- A. A. Ако је једна или више оптужби за понашање које не доликује професији доказана, окривљени може уложити жалбу Дисциплинском одбору у року од четрнаест дана од примитка обавијести о одлуци Дисциплинског вијећа.
- B. B. Ако је Дисциплинско вијеће ријешило да оптужба није доказана, секретар може уложити жалбу Дисциплинском одбору у року од четрнаест дана од дана кад је особа против које се води поступак примила обавијест о таквој одлуци.
- C. C. У саставу Дисциплинског одбора су:
- i. i. три судије које именује предсједник Суда;
 - ii. ii. два члана Удружења бранилаца која се именују на мандат од двије године у складу са статутом Удружења. Чланови Дисциплинског вијећа не смију истовремено бити и чланови Дисциплинског одбора.
- D. D. Судија који је био члан судског вијећа пред којим је поступала особа против које се води поступак не може судјеловати као члан Дисциплинског одбора у претресу и одлучивању о оптужбама за понашање које не доликује професији по којима се води поступак против те особе.
- E. E. На свом првом састанку Дисциплински одбор бира предсједавајућег међу својим члановима.
- F. F. Осим ако овим Кодексом није другачије предвиђено, Дисциплински одбор може установити властиту процедуру за подношење поднесака и изношење аргумената. Међутим, у поступку преиспитивања одлуке, Дисциплински одбор не смије примати ни разматрати доказе који нису били изведени пред Дисциплинским вијећем, осим ако сматра да то налажу интереси правде.
- G. G. Сваку особу против које се води поступак, која без одговарајућег оправдања или исприке одбије поштовати налоге односно захтјеве Дисциплинског одбора из овог члана или их не поштује, Дисциплински одбор може казнити новчаном казном од највише 10.000 еура.
- H. H. Дисциплински одбор може потврдити, поништити или преиначити одлуку која је предмет жалбе.
- I. I. У случају кад је особа против које се води поступак Дисциплинском одбору упутила најаву жалбе, радње предвиђене чланом 47 (Г) одгађају се док Дисциплински одбор не донесе рјешење о жалби, уз евентуално одржавање претреса. Одбор може, у било којем тренутку након што почне рјешавати предмет, донијети налог да се не примјењује мјера из члана 45(А) и 45 (Б).
- J. J. Одлука Дисциплинског одбора је правомоћна и на њу се ни у којем случају не могу улагати жалбе код предсједника или вијећа Суда.

Члан 49
Трошкови

- A. A. Ако је Дисциплинско вијеће особи против које се води поступак изрекло казну, а није уложена жалба, или ако је казну изрекао Дисциплински одбор, окривљени сноси трошкове поступка. Трошкови обухватају евентуалне нужне и разумне путне трошкове чланова Дисциплинског вијећа односно одбора, у складу с правилима Суда који регулишу путне трошкове бранилаца, и паушални износ канцеларијских

трошкова од највише 1000 еура, о чему одлучује Дисциплинско вијеће односно одбор.

- В. В. Ако Дисциплинско вијеће одбије поступак или пријаву, а жалба није уложена, односно ако поступак или пријаву одбије Дисциплински одбор, Суд сноси трошкове поступка, осим ако Дисциплинско вијеће или одбор одлучи да на темељу основане сумње окривљени треба сносити највише педесет посто трошкова.
- С. С. Сви трошкови плаћају се секретару Суда.

Члан 50
Нон бис ин идем

Кад Дисциплински одбор донесе коначну одлуку у поступку или по пријави, а жалба не буде уложена Дисциплинском одбору у року од четрнаест дана од примитка обавијести о одлуци, а једнако тако и кад је одлуку донијело Дисциплинско вијеће, Дисциплинско вијеће и Дисциплински одбор не смију предузимати даљње радње против окривљеног у вези с предметом тог поступка или пријаве.